

Justitiedepartementet
ju.remissvar@rageringskansliet.se
ju.L4@regeringskansliet.se

Remissyttrande - "En effektivare kommunal räddningstjänst" Dnr 2018/72.

Älvkarleby kommun har beretts möjlighet att yttra sig över "En effektivare kommunal räddningstjänst" (SOU 2018:54).

Älvkarleby kommun anser som helhet att det är bra att en utredning är gjord och ställer sig positiv till flertalet av förslagen.

Målstyrningen bör vara kvar men det behövs mer statlig styrning

Regleringen bör även i fortsättningen utgå från att kommunerna med hänsyn till lokala förhållanden bestämmer hur förebyggande verksamhet och räddningstjänst ska utföras och sätter närmare mål för verksamheterna.

För att säkerställa ett likvärdigt och tillfredsställande skydd i hela landet behövs dock en starkare statlig styrning.

Kommentar: Älvkarleby anser att det är bra med förtydligande så att det säkerställs att skyddet är lika i landet. Det behöver dock avvägas så att det fortfarande finns ett kommunalt självbestämmande annars bör det övervägas om verksamheten ska gå över till statens ansvar.

Handlingsprogrammen ska bli likformiga

Handlingsprogrammen ska nationellt likriktas för att underlätta jämförelser mellan kommuner och för att förbättra kvalitén i handlingsprogrammen.

Kommentar: Älvkarleby kommun ser positivt på att handlingsprogrammen blir mer likformiga för att underlätta en kvalitésäkring.

Kommunerna ska själva bestämma hur handlingsprogrammen ska antas

Kommunerna bör själva, utifrån regleringarna i kommunallagen, bestämma hur handlingsprogrammen ska beslutas. Idag beslutar kommunfullmäktige om handlingsprogrammen.

Kommentar: Älvkarleby kommun anser att det är av vikt att handlingsprogrammen fastställs av en politisk instans och att det följs upp i tillsynen från statlig myndighet.

Styrningen bör justeras

Den bristande effektiviteten i den skriftliga redogörelsen enligt 2 kap. 3 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor medför att den bör utmönstras och samtidigt behöver problemen i den kommunala tillsynen adresseras.

Kommentar: Älvkarleby kommun håller med i betänkanadets ståndpunkt då detta är ett administrativt betungande arbete idag för räddningstjänsten.

Ett nytt nationellt mål ska införas

Det ska införas ett nytt nationellt mål för den förebyggande verksamheten: Förebyggande verksamhet som staten och kommunerna ansvarar för enligt denna lag ska planeras och organiseras så att den effektivt bidrar till att förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. Särskild vikt ska läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador.

Kommentar: Älvkarleby kommun anser att det är bra med ett nytt nationellt mål då det förtydligar och lägger vikt på den förebyggande verksamheten.

Tillsynsavgifter

Kommunen får idag ta ut avgift för tillsynsbesök som föranletts av bestämmelserna i 2 kap. 2 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Enligt utredningen är det otydligt vad som innefattas i tillsynsbesök. Kommunen ska därför istället få ta ut avgift för sin tillsyn.

Kommentar: Älvkarleby kommun har inga synpunkter på förslaget.

Räddningsinsatserna kan förbättras på olika sätt

För de medelstora, mer komplexa eller flera samtidiga räddningsinsatser behöver många kommuner utveckla sin samverkan med andra kommuner för effektivare räddningsinsatser. I fråga om de allra största insatserna behöver kommunerna ha förmåga att kunna ta emot externa resurser och skala upp ledningsorganisationen.

Kommentar: Älvkarleby kommun arbetar redan idag genom ett gemensamt räddningstjänstförbund (Gästrike räddningstjänst) och anser att det är nödvändigt för att klara nuvarande uppdrag.

Resurser och ledning vid omfattande räddningsinsatser

Kommunerna behöver ha förmåga att ta emot och effektivt använda externa resurser vid omfattande räddningsinsatser. Kommunerna behöver också ha förmåga att möta ett utökat ledningsbehov. Detta kräver planering och förberedelse. För att de externa resurserna ska användas effektivt är det en fördel med enhetligare organisation vid räddningsinsatser.

Kommentar: Älvkarleby kommun anser att det är bra att frågan lyfts fram. Stöd och vägledning kommer att behövas för kunna förbereda sig innan behovet är ett faktum.

Samverkan med aktörer som har samtidigt uppdrag

Det behövs en effektivare samverkan mellan kommunal räddningstjänst och andra hjälpaktörer när de samtidigt vid en händelse ska utföra insatser utifrån respektive ansvarsområde. Samverkan med andra hjälpaktörer kan underlättas genom att kommunala räddningstjänstorganisationer blir mer enhetliga.

Kommentar: Älvkarleby kommun anser att samverkan ska ske tidigt i en räddningsinsats.

Kommunerna ska redovisa sin förmåga i räddningstjänstverksamheten

I handlingsprogrammet för räddningstjänst ska det mer tydligt än idag anges vilken förmåga kommunen, själv eller i samverkan med andra, har för att möta de risker för olyckor som finns i kommunen och som kan leda till räddningsinsatser. Kommunen ska för varje typ av sådan olycka redogöra för vilken förmåga kommunen har att genomföra räddningsinsats. Kommunen ska också redogöra för förmågan att utföra flera samtidigt räddningsinsatser och leda räddningstjänsten i kommunen. Kommunen ska även ange förmågan att genomföra omfattande räddningsinsatser.

Kommentar: Älvkarleby kommun anser att förslaget är bra då det blir en tydlig koppling mellan identifierad risk och förmåga.

Krav på rökdykning ska utredas

Regeringen bör ge Arbetsmiljöverket i uppdrag att utreda vilka krav som bör ställas vid rök- och kemdykning i arbetsmiljöhänsedande.

Kommentar: Älvkarleby kommun har inga synpunkter på förslaget.

Kommunernas ledningssystem och märkning av utrustning ska författningsregleras

Frågor avseende kommunernas ledningssystem samt märkning av personalens arbetskläder, fordon och annan utrustning bör regleras i författning. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska kunna meddela föreskrifter i bägge dessa avseenden.

Kommentar: Älvkarleby kommun anser att förslaget är bra då det kommer att underlätta samverkan mellan olika räddningstjänstorganisationer.

Räddningschefens och räddningsledarens roller och befogenheter förtydligas

Fördelningen av befogenheter kan åstadkommas genom att ett nytt begrepp införs i lagen: räddningsledningen. Befogenheterna ska tillkomma räddningsledningen. Det ska vara räddningschefen som beslutar för räddningsledningen men befogenheterna ska kunna delegeras och vidaredelegeras till personer som är behöriga att vara räddningsledare.

Kommentar: Älvkarleby kommun har inga synpunkter på förslaget.

Det behövs resursstarkare samverkansstrukturer

Vissa kommuner behöver utveckla resursstarkare samverkansstrukturer i räddningstjänstverksamheten. Det bör uppställas ett krav på kommunens räddningstjänstverksamhet som i praktiken leder till samverkan med andra kommuner. Det ger frihet för kommunerna att själva välja väg för att samverka. Det finns inte tillräckliga skäl att införa en närmare reglering om samverkan i kommunernas brandförebyggande verksamhet.

Kommentar: Älvkarleby kommun har inga synpunkter på förslaget.

Kommunerna ska ständigt upprätthålla övergripande ledning av räddningstjänsten

Det ska införas en bestämmelse i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor att kommunerna i sitt ledningssystem ständigt ska upprätthålla övergripande ledning av räddningstjänsten. Kommunerna ska därmed ha förmågan att dygnet runt utöva övergripande ledning. Den övergripande ledningen ska vid samverkan mellan kommuner vara gemensam inom vissa ramar.

Myndighetsföreskrifter ska kunna meddelas om den närmare utformningen av den övergripande ledningen.

Kommentar: Älvkarleby kommun har inga synpunkter på förslaget.

Ett nytt behörighetskrav behövs för räddningschefen

Med hänsyn till räddningschefens centrala ansvar och uppgifter inom den kommunala räddningstjänsten bör det längre fram införas ett särskilt behörighetskrav för att vara räddningschef i en kommun.

Ett formellt behörighetskrav bör i grunden avse utbildningsnivå. Den utbildning som i befintligt utbildningssystem motsvarar den utbildningsnivå som bör ställas på en räddningschef är den universitetsutbildning som leder till en brandingenjörsexamen kombinerad med den påbyggnadsutbildning i räddningstjänst för brandingenjörer som ges av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Kommentar: Älvkarleby kommun anser att förslaget är bra då det kommer medföra att det blir en mer enhetlig kompetens för räddningscheferna.

Kommunen som helhet bör ta ansvar (Personalförsörjningen av deltidsbrandmän)

Kommunen som helhet och inte bara räddningstjänstorganisationen måste ta ansvar för personalförsörjningen av deltidsbrandmän.

Kommunerna rekommenderas att:

- på central nivå besluta eller införa policys om anställning som deltidsbrandman vid sidan av annan kommunal huvudanställning och utlysa kombinationsanställningar,
- bedriva ett aktivt personalförsörjningsarbete specifikt för räddningstjänsten,
- bedriva riktad rekrytering mot grupper som är underrepresenterade i räddningstjänsten,
- åta sig att ersätta huvudarbetsgivares kostnader för arbetstagares skador som uppkommit vid arbete som deltidsbrandmän, och
- införa anpassade lösningar för beredskap.

Arbetsmarknadens parter bör särskilt verka för att arbetstagare vid sidan av sin huvudanställning ska kunna arbeta som deltidsbrandman.

Kommentar: Älvkarleby kommun anser att intentionen med förslaget är bra men bör inte regleras av staten. Goda exempel från olika kommuner kan ges som stöd från stödjande verksamheter istället.

Ett undantag för deltidsbrandmän ska införas i arbetslöshetsförsäkringen

Anställningen som deltidsbrandman är särpräglad och de sociala trygghetssystemen är inte anpassade för en sådan anställning. Det är i första hand förhållandet till reglerna i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring som inverkar negativt på personalförsörjningen.

Vi föreslår att det ska införas ett undantag för deltidsbrandmän vid beräkning av arbetslöshetsersättning.

Kommentar: Älvkarleby kommun anser att förslaget är bra då reglerna har varit besvärande för kommunens deltidsbrandmän som varit arbetslösa.

En ny urvalsgrund till SMO-utbildningen ska införas

Urvalsgrunderna till utbildningarna inom området skydd mot olyckor bör kompletteras med en ny urvalsgrund: erfarenhet från annan utbildning.

Kommentar: Älvkarleby kommun har inga synpunkter på förslaget.

Utbildning till räddningschef och räddningsledare ska utredas

Regeringen bör ge Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i uppdrag att utreda hur framtidens utbildningar för ledning inom området skydd mot olyckor bör utformas. Uppdraget bör omfatta utbildning till räddningsledare, räddningschef och annan ledningspersonal. Uppdraget bör också omfatta om MSB:s påbyggnadsutbildning i räddningstjänst för brandingenjörer (RUB) bör akademiseras.

Kommentar: Älvkarleby kommun är positiv till förslaget då det ger likvärdigt kompetenskrav och därmed bidra till att höja statusen inom yrket.

MSB:s ansvar för tillsyn och stöd förtydligas

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ska på nationell nivå främja efterlevnaden av lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. MSB ska nationellt samordna kommunernas verksamheter och stödja dem med råd och information. Myndigheten ska utöva tillsyn över kommunerna.

MSB ska utöva tillsyn över andra myndigheter i den mån tillsyn inte ska utföras av annan myndighet.

Kommentar: Älvkarleby kommun ser inte att förslaget är bra utan anser att det riskerar att bli otydligt då vissa frågor ska ligga kvar på länsstyrelserna så som eldningsförbud och skogsbrandsbevakningen. Länsstyrelsen är idag en regional aktör med nära arbete med kommunerna och ser inte behovet av en annan tillsynsmyndighet.

Nya ingripandemöjligheter införs

Möjligheten för regeringen att vid mycket allvarliga brister inom en kommuns förebyggande verksamhet eller räddningstjänst kunna besluta om ändring i en kommuns handlingsprogram tas bort.

Istället ska Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ges möjlighet till ingripande mot kommunerna i form av föreläggande att åtgärda brister inom förebyggande verksamhet eller räddningstjänst. Myndigheten bör vidare när en kommun inte följt ett föreläggande eller det annars föreligger särskilda skäl ha befogenhet att utfärda föreläggandet vid vite.

Kommunerna ska kunna överklaga föreläggandena till allmän förvaltningsdomstol.

Kommentar: Älvkarleby har inga direkta synpunkter då detta inte varit aktuellt hos oss och ser därmed inte heller behov av förändring.

Statligt övertagande av kommunal räddningstjänst förändras

Staten bör även i fortsättningen ha möjlighet att överta ansvaret för kommunal räddningstjänst. Bestämmelsen i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor som reglerar detta bör dock förtydligas och begränsas. Den myndighet regeringen bestämmer ska få ta över ansvaret för räddningstjänsten i berörda kommuner vid särskilt omfattande räddningsinsatser eller när det finns synnerliga skäl för ett övertagande.

Det bör i förordning anges att det är Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som får överta ansvaret. En förändring av detta kan behöva ske beroende på utfallet av den pågående utvecklingen inom områdena för höjd beredskap och krisberedskap.

Kommentar: Svenska krisberedskapssystemet har de tre tydliga nivåerna, lokalt, regionalt och nationellt.

Kommunernas krisberedskap och räddningstjänstverksamhet är två parallella spår som ska samspela under en samhällsstörning.

Länsstyrelserna i Sverige har idag en viktig roll i länen gällande sammanhållandet för krisberedskapen inom det geografiska området före, under och efter en samhällsstörning.

Det vore olyckligt att just räddningstjänstverksamheten inte ska följa de tydliga nivåindelningarna.

Det är också av stor vikt att det finns en god förmåga att upprätthålla större samhällsstörningar på lokal, regional och nationell nivå.

Älvkarleby kommun anser att strukturen ska vara den samma och att länsstyrelsen ska behålla nuvarande uppdrag.

Om det behövs ska MSB bestämma vilken kommun som ska leda en räddningsinsats

Om en räddningsinsats berör mer än en kommuns område måste det skyndsamt bestämmas vilken kommun som ska ansvara för insatsen. Det bör vara räddningsledningarna i berörda kommuner som i första hand ska besluta vilken kommun som ska ansvara för ledning av räddningsinsatsen.

Om kommunerna inte kan bestämma vilken kommun som ska leda insatsen ska Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bestämma detta.

Kommentar: Älvkarleby kommun anser att det bör ligga på aktuell länsstyrelse, inte MSB.

MSB:s uppdrag ska förtydligas (Statliga förstärkningsresurser)

De uppgifter Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har när det gäller att bistå med förstärkningsresurser är i huvudsak ändamålsenliga men bör förtydligas i myndighetens instruktion. Myndigheten ska ansvara för att vid begäran leverera hela resursen, istället för som är fallet idag då mottagaren i vissa fall måste begära delar av denna från olika håll. Myndigheten ska också proaktivt kunna förflytta resurserna utifrån nationell riskbild och ha en mer uttalad möjlighet än idag att prioritera var myndighetens förstärkningsresurs ska sättas in. Omfattningen av förstärkningsresurserna bör inte närmare regleras.

Kommentar: Älvkarleby kommun har inga invändningar mot förslaget.

Älvkarleby
kommun

Remissvar 8(8)
Ju2018/03485/L4
2018-09-18

Kommunstyrelsen
Administration

Martin Sahlberg
Beredskaps- och säkerhetssamordnare
Telefon 026 – 830 00
martin.sahlberg@alvkarleby.se

KS § 115 Betänkande En effektivare kommunal räddningstjänst

Diariernr
2018/72

Beslut

Kommunstyrelsen antar yttrandet som sitt eget.

Sammanfattning av ärendet

Älvkarleby kommun har mottagit betänkande ”En effektivare kommunal räddningstjänst” och fått möjlighet att lämna ett remissyttrande. Syftet med betänkandet är att göra en översyn av kommunernas brandförebyggande verksamhet och räddningstjänstverksamhet ur ett brett effektivitetsperspektiv.

Författningarna ska träda i kraft den 1 januari 2020. Kommunerna får tid till den 1 januari 2021 för att anta nya handlingsprogram och för att uppfylla kravet på ständigt upprätthållen övergripande ledning av räddningstjänsten.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2018-10-10 § 91
- Remissyttrande ”Betänkande av en effektivare kommunal räddningstjänst” Martin Sahlberg, 2018-10-01
- Tjänsteskrivelse ”Betänkande En effektivare kommunal räddningstjänst”, 2018-10-01/Martin Sahlberg

Beslutet lämnas till

- Beredskapssamordnare
- Kommundirektör

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	Utdragsbestyrkande
--------------------------	-------------------------	-------------------------	--------------------

Handläggare
Martin Sahlberg
Beredskaps- och säkerhetssamordnare

Betänkande - "En effektivare kommunal räddningstjänst"

Förslag till beslut

Anta förslaget till remissyttrandet som sitt eget.

Sammanfattning av ärendet

Älvkarleby kommun har mottagit betänkande "En effektivare kommunal räddningstjänst" och fått möjlighet att lämna ett remissyttrande. Syftet med betänkandet är att göra en översyn av kommunernas brandförebyggande verksamhet och räddningstjänstverksamhet ur ett brett effektivitetsperspektiv.

Författningarna ska träda i kraft den 1 januari 2020. Kommunerna får tid till den 1 januari 2021 för att anta nya handlingsprogram och för att uppfylla kravet på ständigt upprätthållen övergripande ledning av räddningstjänsten.

Beslutsunderlag

- Remissyttrande "Betänkande av en effektivare kommunal räddningstjänst" Martin Sahlberg, 2018-10-01.

Martin Sahlberg
Beredskaps- och säkerhetssamordnare
Kommunstyrelsen
martin.sahlberg@alvkarleby.se
026 - 831 36

Beslutet lämnas till

- Beredskapssamordnare
- Kommundirektör